

**WĘZŁOWE ZAGADNIENIA
PRAWA CYWILNEGO
W 100-LECIE URODZIN
PROFESORA
WITOLDA CZACHÓRSKIEGO**

**WĘZŁOWE ZAGADNIENIA
PRAWA CYWILNEGO
W 100-LECIE URODZIN
PROFESORA
WITOLDA CZACHÓRSKIEGO**

**WĘZŁOWE ZAGADNIENIA
PRAWA CYWILNEGO
W 100-LECIE URODZIN
PROFESORA
WITOLDA CZACHÓRSKIEGO**

Warszawa 2016

Rada Programowa

Grażyna Bałtruszajtys (przewodnicząca), Jan Błęszyński, Zdzisław Galicki,
Hubert Izdebski, Jacek Lang, Maria Rogacka-Rzewnicka, Marek Wąsowicz,
Beata Janiszewska (sekretarz)

Członkowie Rady Programowej afiliowani za granicą

Marc Bors (Uniwersytet we Fribourgu), Michael Martinek (Uniwersytet w Saarbrücken),
Alessandro Somma (Uniwersytet w Ferrarze), Elena V. Timoshina (Uniwersytet w Sankt
Petersburgu)

Recenzenci „Studia Iuridica” w 2016 r.

Francisco Javier Andrés Santos, Wojciech Dajczak, Włodzimierz Kamyszanski, Luz Maria
Martinez Velencoso, Andriej Łusznikow, Bronisław Sitek, Jakob Fortunat Stagl

Redaktorzy naukowci

Adam Brzozowski
Dorota Krekora-Zając

Redaktor naczelny

Tomasz Giaro

Redaktor tematyczny

Łukasz Pisarczyk

Redaktor językowy

Radosław Pawelec

Sekretarz Redakcji

Adam Niewiadomski

Projekt okładki i stron tytułowych

Jakub Rakusa-Suszczewski

Autorzy zdjęć

K. Drzewiecki: zdjęcia nr 2–11, 13–15

R. Gomułkowski: zdjęcia nr 12, 16

Redaktor prowadzący

Dorota Dziedzic

Redaktor

Krystyna Dziewanowska-Stefańczyk

ISSN 0137-4346

ISBN 978-83-235-2452-6

© Copyright by Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego 2016

Wersją pierwotną czasopisma jest wersja drukowana.

„Studia Iuridica” znajdują się w wykazie czasopism punktowanych przez Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego na potrzeby oceny parametrycznej jednostek naukowych.

Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego

00-497 Warszawa, ul. Nowy Świat 4

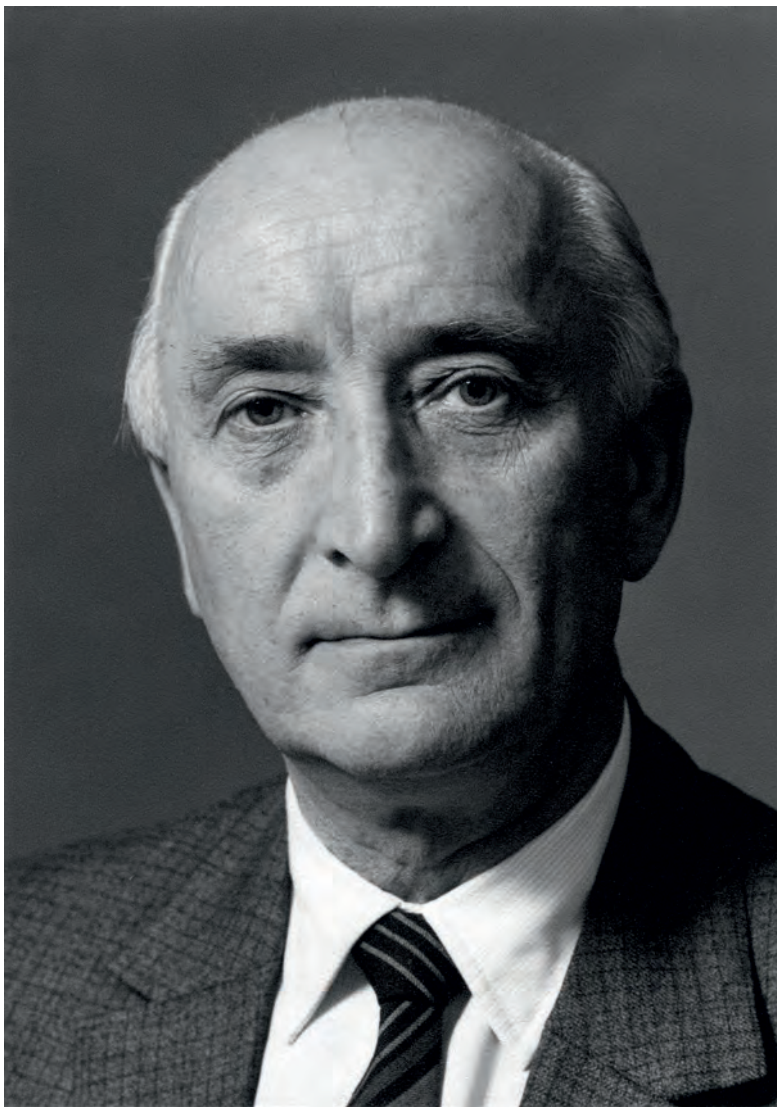
www.wuw.pl; e-mail: wuw@uw.edu.pl

Dział Handlowy WUW: tel. (48 22) 55 31 333; e-mail: dz.handlowy@uw.edu.pl

Księgarnia internetowa: www.wuw.pl/ksiegarnia

Skład i łamanie

Barbara Obrębska

Fot. 1. Profesor Witold Czachórski

SPIS TREŚCI

<i>Dorota Krekora-Zajac</i> – Przebieg uroczystości upamiętniającej 100-lecie urodzin Profesora Witolda Czachórskiego	9
--	---

Referaty

<i>Jan Bleszyński</i> – Profesor Witold Czachórski, Osoba i Dzieło	23
<i>Jerzy Rajski</i> – Znaczenie badań prawnoporównawczych w działalności naukowej, legislacyjnej i dydaktycznej Profesora Witolda Czachórskiego	39
<i>Marek Sajjan</i> – Europejskie wyzwania wobec prawa zobowiązań	43
<i>Monika Czajkowska-Dąbrowska</i> – Odszkodowanie z tytułu naruszenia praw autorskich – rozwój czy degeneracja?	61
<i>Zbigniew Banaszczyk</i> – Wpływ prac badawczych Profesora Witolda Czachórskiego na ewolucję odpowiedzialności państwa za szkody wyrządzone wykonywaniem władzy publicznej	83
<i>Kamil Zaradkiewicz</i> – Romańska teoria posiadania a kodeks cywilny	99
<i>Marcin Olechowski</i> – Generalna zasada kauzalności – czy rzeczywiście przebrzmiały spór?	113

Głosy w dyskusji

<i>Jan Bleszyński</i> – Aktualność dorobku Profesora Czachórskiego	127
<i>Tomasz Giaro</i> – Upadłość państw, odszkodowania karne i zasada kauzalności	133
<i>Małgorzata Balwicka-Szczyrba</i> – Krótka refleksja nad konstrukcją zryczałtowanego odszkodowania	137
<i>Beata Janiszewska</i> – Kilka wspomnień o Profesorze Witoldzie Czachórskim	141
<i>Beata J. Kowalczyk</i> – Stan faktyczny czy prawny? – czyli o naturze posiadania raz jeszcze	145

Artykuły nadesłane organizatorom po konferencji

<i>Wojciech J. Kocot</i> – Odpowiedzialność odszkodowawcza w ramach ujemnego interesu umowy	153
<i>Katarzyna Królikowska</i> – Zasada odpowiedzialności państwa i związków publiczno-prawnych za szkodę wyrządzoną przez ich funkcjonariuszy w projekcie Profesora W. Czachórskiego z 1946 r.	181

CONTENTS

<i>Dorota Krekora-Zajac</i> – The Course of the Celebrations Commemorating the 100th Anniversary of Professor Witold Czachórski	9
---	---

The Papers

<i>Jan Bleszyński</i> – Professor Witold Czachórski, the Person and the Work	23
<i>Jerzy Rajski</i> – The Importance of Comparative Law Research in the Scientific, Legislative and Educational Work of Professor Witold Czachórski	39
<i>Marek Sajjan</i> – European Challenges for the Law of Obligations	43
<i>Monika Czajkowska-Dąbrowska</i> – Damages for Infringement of Copyright – Development or Decline?	61
<i>Zbigniew Banaszczyk</i> – The Influence of an Academic Research of Professor Witold Czachórski on the Evolution of State Liability for Damages Caused in the Exercise of Public Authority	83
<i>Kamil Zaradkiewicz</i> – Romanesque Theories of Possession and the Civil Code	99
<i>Marcin Olechowski</i> – The Principle of Causality in Polish Contract Law – Is it Really Just an Old Chestnut?	113

The Views in the Discussion

<i>Jan Bleszyński</i> – Topicality of the Achievements of Professor Czachórski	127
<i>Tomasz Giaro</i> – The Bankruptcy of Countries, the Penalty Damages and the Principle of Causality	133
<i>Małgorzata Balwicka-Szczyrba</i> – A Brief Reflection on the Institution of Flat-rate Compensation	137
<i>Beata Janiszewska</i> – A Few Memoirs of Professor Witold Czachórski	141
<i>Beata J. Kowalczyk</i> – Factual State or Legal State? – One More Time about the Nature of Possession	145

The Articles Submitted to the Organizers after the Conference

<i>Wojciech J. Kocot</i> – The Liability for Reliance Damages	153
<i>Katarzyna Królikowska</i> – Liability of State and Local Self-Government Entities for Damage Caused by their Officers in Draft Law Proposed in 1946 by Professor W. Czachórski	181

Dorota Krekora-Zajęc
Uniwersytet Warszawski

PRZEBIEG UROCZYSTOŚCI UPAMIĘTNIAJĄCEJ 100-LECIE URODZIN PROFESORA WITOLDA CZACHÓRSKIEGO

Dnia 22 czerwca 2015 r. odbyły się uroczystości upamiętniające 100-lecie urodzin wybitnego cywilisty, Dyrektora Instytutu Prawa Cywilnego, Dziekana Wydziału Prawa i Administracji i Rektora Uniwersytetu Warszawskiego – Profesora Witolda Czachórskiego. Było to nie tylko spotkanie przyjaciół Pana Profesora, Jego studentów i seminarzystów, ale również naukowców, którzy wciąż czerpią z dorobku Profesora.

Fot. 2. Wokół grobu Profesora Witolda Czachórskiego. Pośród zgromadzonych od lewej poczynając, córka Profesora Anna Łańcucka, prof. dr hab. Jan Błeszyński, prof. dr hab. Maksymilian Pazdan, prof. dr hab. Adam Zieliński, prof. dr hab. Maria Zabłocka, Dyrektor Instytutu Prawa Cywilnego prof. dr hab. Adam Brzozowski, Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UW prof. dr hab. Krzysztof Rączka, córka Profesora dr hab. Barbara Czachórska-Jones, prof. dr hab. Monika Czajkowska-Dąbrowska, wnuczka Profesora Krystyna – córka dr hab. Barbary Czachórskiej-Jones

Pierwszym punktem obchodów urodzin Pana Profesora było złożenie kwiatów na Jego grobie oraz odsłonięcie tablicy upamiętniającej tę wielką postać. Przy grobie głos zabrał Dziekan Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego – prof. dr hab. Krzysztof Rączka, który nazwał Profesora Czachórskiego „Profesorem przez duże P”. Głos zabrali również współpracownicy i uczniowie Profesora – prof. Adam Brzozowski, prof. Marek Safjan i prof. Adam Zieliński.

Rodzina, przyjaciele i uczniowie wspominali postać Profesora jako wybitnego naukowca oraz wyjątkowego człowieka. Nie zabrakło również refleksji dotyczących jego niespotykanych umiejętności dydaktycznych – nie tylko w przekazywaniu wiedzy z prawa cywilnego, ale również kształtowaniu postaw życiowych przyszłych prawników.

Po złożeniu kwiatów na grobie odbyło się spotkanie rodziny Pana Profesora z Kolegium Dziekańskim.

Fot. 3. Pod koniec uroczystości głos zabrała córka Profesora – dr hab. Barbara Czachórska-Jones

Fot.4. Grób Profesora Witolda Czachórskiego z wmurowaną tablicą pamiątkową

Fot. 5. Na zdjęciu na spotkaniu z Kolegium Dziekańskim córka Profesora W. Czachórskiego – Anna Łańcucka oraz Prodziekan doc. dr Marek Grzybowski

Fot. 6. Na zdjęciu wnuk Profesora – Maciej Łańcucki oraz dr hab. Barbara Czachórska-Jones na spotkaniu z Kolegium Dziekańskim WPiA UW

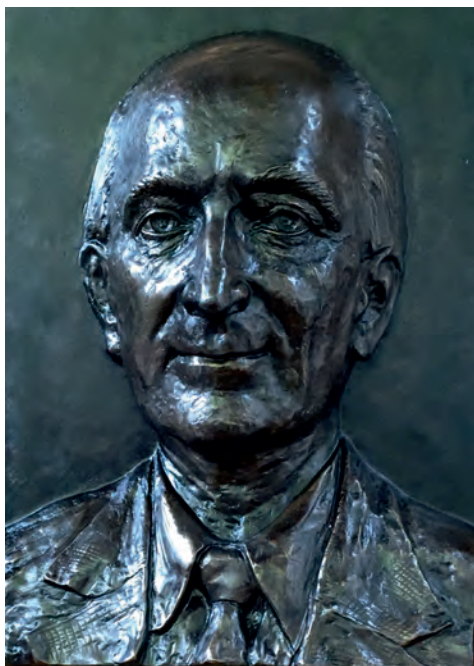

Fot. 7. Na zdjęciu uczestniczący w spotkaniu z Kolegium Dziekańskim: mąż dr hab. Barbary Czachórskiej-Jones oraz dwie ich córki: Barbara i Krystyna

Następnie odbyła się doniosła uroczystość nadania dawnej Sali Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego imienia Profesora Witolda Czachórskiego oraz odsłonięcia popiersia Profesora autorstwa rzeźbiarki Doroty Pilich. Uroczystość uświetnił występ chóru, który odśpiewał *Guadeamus Igitur* oraz *Gaude Mater Polonia*.

Fot. 8. Odsłonięcie tablicy pamiątkowej dokonane przez Dziekana Wydziału Prawa i Administracji prof. dr. hab. Krzysztofa Rączkę i córkę Profesora dr hab. Barbarę Czachórską-Jones

Fot. 9. Tablica pamiątkowa upamiętniająca Profesora, wykonana przez artystkę rzeźbiarkę Dorotę Dziekiewicz-Pilich

Fot. 10. Podczas przemówienia Dziekana Wydziału Prawa i Administracji UW prof. dr. hab. Krzysztofa Rączki zgromadzeni goście w tym m.in. prof. dr hab. Biruta Lewaszkiewicz-Petrykowska, Dorota Dziekiewicz-Pilich, prof. dr hab. Marek Safjan, prof. dr hab. Jerzy Rajski, prof. dr hab. Grażyna Bałtruszajtys

Najważniejszym punktem obchodów rocznicy była konferencja „Węzłowe zagadnienia prawa cywilnego”, która odbyła się w Sali Senatu Pałacu Kazimierzowskiego. Program konferencji został przygotowany w ten sposób, aby oprócz wystąpień przedstawiających wspomnienia o tym wybitnym uczonym wskazać również wciąż dużą aktualność głoszonych przez niego tez. Ponadto prelegenci omawiali też współczesne problemy prawne w tych zagadnieniach, którymi niegdyś zajmował się Profesor Witold Czachórski. Podczas Konferencji były także poruszane zagadnienia kluczowo związane z działalnością naukową Profesora, takie jak kausalność czynności prawnych czy zasady odpowiedzialności kontraktowej.

Fot. 11. Na zdjęciu prof. dr hab. Jerzy Rajski, prof. dr hab. Marek Safjan, Dziekan Wydział Prawa i Administracji prof. dr hab. Krzysztof Rączka, Prorektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski, Dyrektor Instytutu Prawa Cywilnego prof. dr hab. Adam Brzozowski, prof. dr hab. Jan Błęszyński

Otwarcia uroczystej konferencji dokonał Dyrektor Instytutu Prawa Cywilnego prof. dr hab. Adam Brzozowski, który powitał zgromadzonych gości oraz wskazał, że konferencja została podzielona na trzy panele nawiązujące do podstawowych zagadnień badawczych, którymi zajmował się Profesor Czachórski. Panel pierwszy został poświęcony problematyce prawnoporównawczej, drugi problematyce odszkodowawczej, zwłaszcza w prawie autorskim. Trzeci panel składał się z dwóch referatów i został poświęcony flagowemu zagadnieniu bada-

nemu przez Pana Profesora, jakim była kazualność i oderwane czynności prawne, a także wybranym zagadnieniom prawa rzeczowego.

Ponadto prof. dr hab. Adam Brzozowski podziękował rodzinie Profesora uczestniczącej w konferencji i wręczył jej specjalną, pamiątkową księgę zawierającą wybór dzieł Pana Profesora, wydaną przez Wydawnictwo CH BECK, której pomysłodawcą był Profesor Jan Błęszyński.

Fot. 12. Wręczenie pamiątkowej księgi przez Dyrektora Instytutu Prawa Cywilnego prof. dr. hab. Adama Brzozowskiego córce Profesora dr hab. Barbarze Czachórskiej-Jones

Następnie swoje wystąpienie wygłosił Rektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski w imieniu władz rektorskich Uniwersytetu Warszawskiego. Przywitał wszystkich zgromadzonych w Sali Senatu UW, w szczególności współpracowników Profesora Czachórskiego, jego uczniów oraz uczniów tych uczniów, wskazując, że Profesor był wieloletnim pracownikiem Uniwersytetu Warszawskiego, głównie Wydziału Prawa i Administracji. Był też Przewodniczącym Komitetu Nauk Prawnych Polskiej Akademii Nauk, wykładowcą Uniwersytetu w Luksemburgu i Strasburgu, członkiem Międzynarodowej Akademii Prawa Porównawczego w Hadze, przewodniczącym komisji reformującej polski kodeks cywilny, odpowiedzialnym za jego wielką nowelizację związaną z transformacją ustrojową w 1990 roku. Rektor podkreślił, że sam był

studentem Profesora Czachórskiego i pamięta Jego cierpliwość i przejrzysty tok wykładów oraz fakt, że cieszył się niezwykłym autorytetem nie tylko u studentów, ale również profesorów i pracowników Wydziału. Zauważył, że dla władz rektorskich wieloletnia współpraca Uniwersytetu Warszawskiego z tak wielkim uczonym to powód do dumy, a spotkanie to jest dobrym przykładem łączenia tradycji z nowoczesnością i wpisuje się w obchody 200-lecia Uniwersytetu Warszawskiego.

Fot. 13. Na zdjęciu Prorektor Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr hab. Tadeusz Tomaszewski

Podobnie Dziekan Wydziału Prawa i Administracji prof. dr hab. Krzysztof Rączka podkreślił, że poczytuje za zaszczyt, iż może uczestniczyć w otwarciu konferencji poświęconej tak znakomitemu Profesorowi, jakim był Witold Czachórski, wybitnemu człowiekowi nauki. Pan Dziekan powiedział również, że był studentem i magistrantem Profesora. Ponadto w swoim wystąpieniu zwrócił uwagę na to, że konferencja ta wplata się w politykę Wydziału nawiązywania do korzeni i tradycji jako pamięci historycznej. W opinii Pana Dziekana przyszłość nauki należy budować na pamięci historycznej, a ta konferencja niewątpliwie jest pomostem między tradycją a nowoczesnością. Podkreślił, że celem konferencji jest również przekazanie zasad Profesora Czachórskiego zarówno jako dżentelmena, jak i wielkiego naukowca.

Fot. 14. Na zdjęciu Dziekan Wydziału Prawa i Administracji UW prof. dr hab. Krzysztof Rączka

Fot. 15. Na zdjęciu córka Profesora dr hab. Barbara Czachórska-Jones

Do zgromadzonych zwróciła się także córka Profesora dr hab. Barbara Czachórska-Jones, która z ogromnym wzruszeniem podziękowała w imieniu rodziny Czachórskich, Łańcuckich i Jones za upamiętnienie postaci jej Ojca i zorganizowanie takiej konferencji. Szczególne podziękowania skierowała do Rektora Uniwersytetu Warszawskiego, wskazując, że Profesor Czachórski również piastował funkcję prorektora. Zauważyła, że inicjatywa konferencji była stworzona przez uczniów Profesora. Podkreśliła, że Profesor kochał Uniwersytet, kochał studentów i byłby dumny z tych wydziałowych tradycji.

Konferencji towarzyszyła również mała wystawa podręczników do prawa zobowiązań, podczas której można było zapoznać się nie tylko z jednym z pierwszych wydań podręcznika autorstwa Profesora Witolda Czachórskiego *Zobowiązania. Zarys wykładu*, ale też z jej późniejszymi wersjami, a także z jego kontynuacją autorstwa prof. dr hab. Adama Brzozowskiego, prof. dr hab. Jacka Jastrzębskiego, prof. dr hab. Macieja Kalińskiego, prof. dr hab. Wojciecha Kocota oraz prof. dr hab. Elżbiety Skowrońskiej-Bocian. Ponadto prezentowano wydanie dzieł wybranych Profesora Witolda Czachórskiego *Witold Czachórski. Wybór prac*, opracowane przez prof. dr hab. Jana Błęszyńskiego.

Organizatorzy składają serdeczne podziękowania recenzentom tego tomu, tj. prof. dr hab. Jerzemu Pisulińskiemu oraz prof. dr hab. Ryszardowi Markiewiczowi za ich wszystkie cenne uwagi.

Fot. 16. Witold Czachórski. *Wybór prac* opracowane przez prof. dr hab. Jana Błęszyńskiego

